

ISTRA

POLITIČKE BILJEŠKE
IZJAVA PREDSEDNIKA VLADE

Paris Soira — veliki pariški dnevnik — objavio je izjavu što ju je predsednik vlade Cvetković dobio njegovom beogradskom dopisniku.

«Mi smo neutralni rečao je g. Cvetković, i zelimo očuvati svoju potpunu neutralnost. Već smo više put izjavili da ne tražimo ništa od nijedne nashega susjeda, a isto tako smc već nise ukazoval. Treba jih je sladko govoriti i ih zlepia prepričavati. Po svojih simpatija so za Angliju, tada jih ne smete socići po tem; morate samo skušati jih razumeti in spôštovali.»

PROTIV IDEJE O USPOSTAVI HABSBURŠKE MONARHIJE

Pariskom tjedniku „Tribune des Nations“ da je predsednik HSS i podpredsednik vlade Dr. Maček izjavljuje, u kojoj naglašuje da je pristaša ideje politike solidarnosti država Europe. Zatim se Dr. Maček osvrnuo na prijedlog da stanovnici svihza za ponovnu uspostavu bivše Austro-Ugarske. Dr. Maček vedi da se s različitim stranom sada pokušava priskati Austro-Ugarsku kao idealnu državu, u kojoj narodne manjine mogu živjeti u savršenom skladu. «Tom lucu imam barem sliku — rečao je Dr. Maček, — ja znam što je ta tobobžna harmonija i stajdžija manjina pod Austro-Ugarskom monarhijom. Sve se manjina u toj idejalnoj državi bile žrtva nepravda. Dotično se zatim sporazuma od prosloga kovača rečao je da, sporazum predstavlja veliki doseg na putu konačnom sporazumu između Srbije i Hrvata. Inozemne prorte nade, rečao je na koncu Dr. Maček, nastoje da zadigne ostvarenje nacija. Mi kao i naši sunarodnjaci Št, da ćemo nasejati ovim intrigama. Isti list denosi i izjavu Dr. Krunjevića, članova tinskih HSS, koji je među ostalim rečao: da su Hrvati iskrneni ustaši i jugoslavenske države na osnovu jedinstvenog Hrvata i Srbu i nikada ne ćemo pristati da se povezuju za razinu u obzirnim izvama, kojima im se čine u svetu, da se podrži srpsko-hrvatski sporazum posjece tolikih napora. *

Na istu misao eventualne uspostave habsburške monarhije vratio se Dr. Maček i u izjavi, što je da bukuhranstavnom „Curenputom“ čijem je specijalnom dijagramu izjavio među ostalim, da bi ozivljavanje habsburške monarhije značilo ozivljavanje republike. Uz velike žrtve uslijedilo smo, da se oslobodimo i ujedinimo. Danas nas nista ne može razjediniti, kao što se ne može razjediniti Rumunje. Naši suradnici treba, rečao je dr. Maček, da potice od nas, pa našoj slобodnoj volji, a nikako putem bilo kakvih formula nametnutih izvana. *

KOLIKO NJEMAČKIH DRŽAVLJANINAIMA U ITALIJI

Koliko Nijemaca iz Reicha živi danas u Italiji?

To je pitanje, koje je sebi postavio prošlih dana jedan list iz Münchena (Minchner Neueste Nachrichten), pa odgovara, da se njemačko-talijanskim sporazumom o Južnom Tirolu od 23. lipnja 1939. smanjila i skupina Nijemaca iz Reicha za nekoliko tisuća ljudi, i to za one Nijemce iz Južnoga Tirola, koji su godine 1919. općiono sačuvali svoje austrijsko državljanstvo, a godine 1938. — priključkom Austrije Njemačkoj — postali gradjani Reicha. Iz toga proizlazi, veli list, da je brojka od 14.700 Nijemaca iz Reicha, uključivši tih i 3700 Nijemaca iz Reicha, u provinциjama Benzen, Trident i Udine, koliko ih je nabrojeno u vjeljači ove godine, samo relativne vrijednosti.

Njemački gradjani u Italiji mogli su se slobodno organizirati u nacional-socijalističke organizacije od godine 1929., dalje. Godine 1933. kad je nacional-socijalizam došao na vlast njemačke organizacije su reorganizirane, ukinuta su dotadšnja pojedinačna društva i sav je društveni rad sveden u okvir nacional-socijalističkih organizacija. *

JUGOSLAVENSKO-TALIJANSKI KLUB U SARAJEVU

U Sarajevu su otvorene prostorije Jugoslovensko-talijanskog kluba, koji je osnovan prošle godine. Otvorenju su prisustvovali ovlašćeni konzuli i predstavnici gradjanskih vlasti na celu s podbavnom Ademovićem. Prigodni govor odr-

SODOBNA VOJNA SREDSTVA

«Corriere della sera» od 17. IV. 1940. je objavil to-le silno zanimivo poročilo svojega posebnega poročevalca Indra Montanellija z Norveške:

„Imejte potrpljenje, kajti Norvežani so počasni u razumevanju. Ljubijo svobodo in zato ne marajo, da bi jim kdо ukazoval. Treba jih je sladko govoriti in ih zlepia prepričavati. Po svojih simpatija so za Angliju, toda jih ne smete socići po tem; morate samo skušati jih razumeti in spôštovali.«

Tako se glasi neka vrste ogroženika, ki jo vsak nemški vojak okupacijske vojske nosi v svojem žepu. In poveli se vestno spôštovi. Ti vojaki okupacijskega zbora so večinoma Avstrijc in Bavarci in dva sta vrzoka, ki sta napotili nemško poveljstvo, da je izbralno teh pokrajin: prvi je vojaškega značaja, kajti Ijudje iz tistih krajev se bolje oprijemljajo za vojno in gorah; drugi — bolj subtilen — je psihološkega značaja in se ga ne da na kratko razložiti. Evo za kaj gre. Za časa prejšnje (svetovne) vojne je prišlo do pravcatega (svetovne) vojne je prišlo do pravcatega izseljevanja austrijskih in bavarških otrok na Norveško, kjer so našli zatočišče pred vojnimi nevarnostmi in posankjanjem. Nekateri otroci so prisli na Norveško s svojimi materami, toda večinoma so bili izročeni v oskrbo norveških materam in tako so se naučili jezikla dočeže, kjer so našli gostoljubivo zavjetje, ter sklenili prijateljstvo, ki so jih mal begunci gojili dati potem, ko so se po vojni vrnili domov.

Sedaj so ti otroci dorasli u moze 26, 27 in 30 let in so postali vojaki. Vratajo se za zares -vsega domisljijo, so se spomnili tudi na to, da kar najbolje izkoristijo srečno okolišno otroke in zavjetovanje za časa prejšnje vojne. Ti odrasli otroci, ki so vsi imeli v žepu svojmedu okrožnico, ki jih je pozivala, nač kažejo razumevanje do Norvežanov in njihove duvenostne, pravogovo niso bili najbolj prikladni za to, da bi streljali na svoje nekdanje prijatelje; in zarces niso streljali. Tako se glasi izvleček Montanellijevga poročila. Poročilo sami govori dovolj jasno. F. P.

se kot vojaki in v mnogih primerih se je samo prialjstvo tako trdo ochrnilo, da blži zagrenjenost in nezaučanje. Videli smo mlade častulke in novice, kako so iskalni naokoli po Osloških let; čudili so se, da jih niso mogli več najti, kajti Oslo je medtem spremeno vloje liice; povpraševali so hincske revizije svi zapamtili. Lasciac ih naziva »balkanska« vjerojatno zbog toga, što ga podješćaju na metode potkojne Austrije na Balkanu, one Austrije, koja mu kako se iz njegovih memoara razazbrije, još uvijek leži jako na scru.

Pokrajinska uprava u Istri je za vrijeme rata veoma teško dolazila do živčnih namirnic. A i te namirnice prečisto nisu uprće ni stigle do Istre. Tako se „Hrvatski List“ od 25. augusta 1918 tuži, da je samo u zadnjem tromjesečju tvačarsko namjesništvo zadralo 65 vagona kukuruze, 8 vagona ječma i 18 i pol vagona brašna, koje je bilo namjenciono za Istru, iz jednostavnoga razloga, jer je tadašnji namjesnik barun Frieske bio mišljenja, da mora iz potičićih razloga najprije opskrbiti grad Trst.

Narod, koji se odreće ma i jedne stope krviju i znojem otaca svogih natopljene zemlje nije dostojan da se nazivlje narodom

Obnova privrednih i diplomatskih odnosa sa Sovjetskom Rusijom

Vijest da je između Beograda i Moskve postignut sporazum, da se u Moskvi povedu službeni pregovori — koji se stvarno već i vode — između Jugoslavije i Rusije, koji bi najprije doveli do privrednih, a zatim i do uspostave diplomatskih odnosa, djelovala je senzacionalno napose s obzirom na momenat, u kojem je ta javba uslijedila. To je po svojoj važnosti bio svakako jedan od najznačajnijih diplomatskih događaja prošloga tjedna. Interesantan je istaknuti, da je reakcija u različitim političkim centrima evropske politike biti općenito u znaku najprije neke rezerve, a zatim u glavnom u znaku pozivne očjene. Barem tako glase objavljeni komentari. To vrijedi i za talijansku štampu.

O historijatu tih pregovora, o karakteru i svrshi uspostave odnosa sa sovjetskom Rusijom, čime Jugoslavija istupa iz svoje 20-godišnje rezerve prema sovjetsima, kao jedina država koja nije priznala Sovjetsku Rusiju, donijele su zagrebace „Novostic“ zanimljive informacije za koje naglašavaju, da su erpirije na mjerodavnom mjestu u Beogradu. Tu se među ostalim kaže:

BORBA ZA PREHRANU ISTRE ZA VRIJEME SVJETSKOG RATA

Prigodom desetgodišnjice Laginjine smrti naša je „Istra“ istaknula njegovu brigu za opskrbu Istre živežnim namirnicama.

Sada nam je dospjela u ruke knjiga, koju je na njemačkom jeziku napisao prije kratkog vremena, tadašnji predsjednik pokrajinskog upravnog komiteta za:

Istru Vjekoslav Lasciac, a koja veoma opširno obradjuje upravo pitanje prehrane Istre za vrijeme svjetskoga rata. Zbog povjesne važnosti, koju imaju ti memoari tadašnjega najvišega državno-ga funkcionera, mi ćemo se na tu knjigu potaknuti osumniti, te ćemo mnoge zanimljive detalje iz onih dana, koji su

v slovenskem delu Koroške, čet, da se tako odporom itak pre zaposlenim kmetićima.

NAŠI LJUDJE SE SELIJO V NEMČIJO

Ljubljanski „Slovevec“ je prinesel tole kratko vest.

Doznavamo, da nekateri naši ljudi iz Tolminskih hribov, ki so šli za delom v Nemčijo, zlasti oni, ki so na Koroskem, prosilo za nemško državljanstvo in zahtevajo zato da domači oblastev potrebne listine. Slišali smo o već takih primerih iz Kobarida, Breginja, Iderskega itd. Očito se jih je prije nemška preseljevalna božičen. Kakor se zdi, gredo nemška oblastva, prisilec na roku.

„Gdje je taj falot, taj židovski potomak, ta žalosna kreatura? Mi moramo toga čovjeka s korbicom istjerati iz palace. Taj čovjek nije vrijedan da stanuje u toj kući!“

Kad ga je Lasciac umolio, neka bi se umiro, jer da bi ga mogao čuti sam namjesnik, dr. Červar je i dalje kričao: „Neka me samo čuje, taj majmun! To da je namjesnik? Mi da si samo zapovedjati od takvog m...?“ Krajnje je vrijeme, da konačno nestane iz te pokrajine sa svojom izazovno debelom zadnjicom! Van s njim!

„Kad je deputacija stupila u namjesnikovo predsjedstvu prvi je uezio riječ dr. Červar: „Ekscelenca, pred sobom vidite krdo gladilni vukova. Budete li još jednom pokušali, da nam ukradeće našu hranu, osjetiti ćete oštrinu naših Zub! Smijeta nam vratite ukradeni živež, jer ćemo Vas inače tužiti samoće caru!“

Efekt je bio taj, da je namjesnik mučajući obecao, da će zadržati u istoj količini i u istoj kvaliteti.

Dr. Červar mu je još jednom zaprijetio:

„Stavljam Vam na srce, da izvršite krdo gladilni vukova. Budete li još jednom pokušali, da nam ukradeće našu hranu, osjetiti ćete oštrinu naših Zub! Smijeta nam vratite ukradeni živež, jer ćemo Vas inače tužiti samoće caru!“

Nato se je obratio ostalim članovima deputacije riječima:

„Gospodo, mi tu nemamo više što tražimo! Hajdemo!“

Kad je dr. Kurelić htio još nešto govoriti s namjesnikom, oborio se Červar na njega:

„Silentium. Kureliću, apage!“

Tako je završila deputacija kod namjesnika.

Lasciac kaže, da bi nastup bio još i ostrij, da nije on već na sjednici aprovizacionog odbora i na putu do namjesništva postigao, da forma prituže bude što »dostojnija« i da su se na odlasku suzdržali od svakoga ekscesa. Namjesnik sam je pak po njegovom odlasku rekao:

„No faila je još samo tučnjava!“

JOŽE ZAZULA — 70-LETNIK

JUBILEJ IDRIJSKEGA ROJAKA

Naš jubilant se je rodil 17. marca 1870 v Idriji. Ljudsko šolo je obiskoval doma, gommazijo pa v Ljubljani in Kranju. Predno jo je dovršil že vstopil v dnevno službo in služeval v raznih krajih, med njimi več let tudi v Idriji in Vipavi. L. 1907 je bil v Idriji na lastno prošnjo prvič vpoklojen. Živel je nato deset let v Idriji in se l. 1917 izselil na Korosko. Služeval je v Celovcu pri sirotu, zavodu, pri Mohorjevi družbi, bil tajnik Narodnega sveta v Celovcu.

Naselil se je v Mariboru, dokler ni bil imenovan za pomembno moč pri davkarji v Dobrli vasi in nato v Mariboru. L. 1920 je bil reaktiviran in imenovan za šefavnice uprave v Dobrli vasi, po plebiscitu pa v Rogatcu in nato v Prevaljah, kjer je bil drugič in končno upokojen l. 1925.

Sodeloval je pri »Forekski službi« in pri »Našem glasu« v katerega je prispeval v petih letih nad 60 članov. Bil je tudi zadržnik in ustanovil nabavljalo zadružno Prevaljah.

Znatno je njegovo kulturno in politično delo, ki je pričelo že v Idriji. Sodeloval je v raznih društvenih, gradil odre, slikal kultur, fotografirati okolice in rudnik, bil tajnik Črkarskega komiteja itd. Omeniti moramo tudi njegovo funkcijo mestnega gospodarja, ki je bila prva v Sloveniji. Samir je občinsko blagajno in iz dohodkov se je gradila cerkev Rovte-Ziri. Za uspešno delo je dobil polvalovo na visilnega mesta. Ponudili so mu tudi župansko mesto, katero pa je odklonil. O tem delu je napisal obširni rokipes:

Izraza gerentske dobe v Idriji l. 1908. Velik iniciator je on tudi na Črkarskem področju. Do svojega odhoda iz Idrije je pričobil v raznih slovenskih listih nad 100 članov predvsem gospodarske vsebine. V Idriji je tudi podvezel akcijo za nabiranje podpisov za majhniško deklaracijo še predno se je v tem oziru zganila Ljubljana in ostala Slovenija.

Kot kulturnega in političnega delavca ga nato srečamo med vojno na Koroškem, kjer je bil v raznih službah, o katerem je napisal obširno v Celovcu. Bil je priča znanega plebiscita, s katerim je napisal obširne razprave, ki jo hrani v rokopisu ljubljanski muzej. O rokopisu je dejal gen. Maister, da je imel pisek štiri oči in še očala po vrhu, tako dobro je vse videl. Zadnja njegova javna politična služba je bila l. 1931 v Vojniku, kjer je bil župan in član šol. sveta.

Ze od l. 1888 dalje se je prav pridno oglašal v vseh slovenskih političnih listih, tako v »Slov. Narodu« in »Slovenec« in dr. V dohribih dvajsetih letih je priobčil nad 90 članov. Pisal je o Idriji in okolici, o Mežiški dolini, o koroških gorah.

Veliko zaslug ima jubilant tudi na kolesarskem in fotografiskem polju, kjer je med prvimi oral ledino. Oboje je pričel v Viravi, kjer je napravil sam svoji prvi fotoaparat pa za njen še več drugili. Kot fotoatometer je odnesel prva darila na razstavah v Ljubljani l. 1898, 1900, 1903, nato pa je prepustil prvo darilo drugim in zato prejel posebno poohvalo. Razstavljal je tudi v Gradišču, Londonu 1903 in v Lipskem, kjer je od 65 razstavljalcov dobil četrto nagrado. Svoje izdelke je priobčeval v slov. in nemških revijah. Napravil je prvo panoramsko sliku planin in cel album slik iz idrijskega rudnika. Imel je do danes nič manj kakor enaist foto aparatorov in sedem koles.

Toda Zazula se ni udejstvoval samo na praktičnih poljih, tudi pesniško je imel prav prosto. Toda njegova muza je bila sivojevrsna. Nič romantični ni v njej, kakor je ni v njenem pevcu resna je, živiljenska, trda in okorna, kakor živiljenje rudarja ...

Njegova pesem je rudarska. Poje o rudarju, o njegovem živiljenju delu, o rudniku in živiljenju v njem o podzemeljskem bogatstvu itd. Poseben pomen pa je dobitila njegova pesem z napevi. Nad 70 njegovih rudarskih skladateljih: Faigel, Forster, Grum, Johst, Mirk, Premrl, Ocvirk in Tomic. Že l. 1907 je izdal prvo zbirko: »Jamske odmevne in l. 1936 pa pesmarico: Rudno bilo (na: bi bila bogata ruda ali srečno) z 39 pesmimi. Kritika se je o pesmarici zelo usodno izrazil. Kot pesnik je je pojavil že l. 1886 v Lj. Zvonu in Dom in Svetu. V rokopisu ima še manjšo zbirko: Ob solcu in svetlini v obširno knjige: Venec sonetni venc z 211 sonetmi, ki je morda prvi na Slovenskem in je slavospev pritrodi in prosveti. Prvi sonetni venc je priobčil v Zg. Danici l. 1893, drugega v Dom in Svetu l. 1906. Venec vencov je pričel pisati 1907. Žal, da je vsebina zelo težka, morda nismo vajeni kai takega, a tudi jezik je precej trd in malo prestar. Delo pa moramo pojaviti, saj je v njem vložena velikanska energija in večetna pozitivnost in delo.

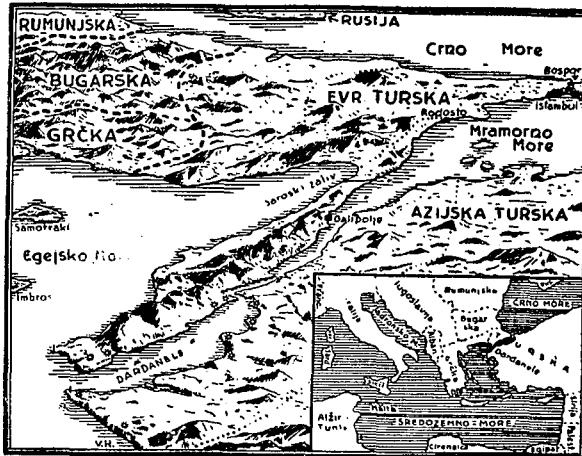
V prozi se je oglašal tudi že zgodaj v omemljenih revijah in v Muzejskih izvestilih l. 1908, kjer je pisal o idrijskih napisih, v koledarju Mohorjeve družbe, kot podlist-

kar v koroškem »Mire«. Slovenskemu narodu je hotel že davno dati poljudno znanstveno revijo, kar pa se mu je posrečilo. Šele po vojni. Žal, da je zamisel in akcija radi finančnih težkoč propadla in je revija »Vrh Razglednika« že ob treh številki prenehal izhajati.

Ob svojih sedmih križih je še vedno ves udan svojemu rojstnemu kraju. Se la-ni se je potegoval zat, da bi povečal nje-

go slovo, ko je v Cerkvenem glasbeniku trdil in dokazoval, da so bili znani Galuski Petelinški idriški rojaki. Zato se pridružujejo številni idriški propadla v svojem in imenu svojega domačega kraja, tudi vsi idriški rojaki s toplo željo, da bi ostal še dolgo nas in da bi ga spremljalo še dobro let. Sretno!

Božič Lado

Dardanele, klič jugoistoka Evrope

NA BANKU NA ŠTACIONU

Leži kumpare!
Trdo ne sanjam o trdu,
Mekočini ni nas vadila mat
Pasuu otce po brdu,
Ne znamo za mehke besede,
Svilene ni bumbične nisu naše stozni
Nit zna za mehko naša gromača
Puna brščana, dirake i gloga
Nit otac ki po buri i neveri barkun se voz
Leži kumpare!

Clini fintu da mehka ja daščina
Mečia od vune same,
Ako ni doči malo počekaj
Kosti će tvoje navadit se mekočini
Va grubu, va jame!...

MATE DVORNIGIC

OBESILI SU MI DUŠU

Obesili su mi dušu na forku
Kot staru, raskrilanu stomanju,
A telo zeli picigamorti
Va ceterih daščinah
Zgrbljenim vratom, zgrbljenim vratom
Kot da ga je probol nož,
Nikamo dugó, nikamo dugó
Iza gromača kraj mora
Va cimitir, va magazin od judskih kož
I nijedan se neanki ni akoržil
Ca se je dogodilo
I se je, i se je, po ulici veselo bilo.
Zvon je par puti zaklinac
Kot da se varji niki igra na boče
Na železne boće sam sobun
A črno oko, teplo okje jene ženi
Va kantuni iza gromača kraj mora
Vručun se suzun zalio.

MATE DVORNIGIC

DAN:

POMLADNA BOL

V medel soj ves objet
pred menoj se je svet
domači razgrnil:
iz vseh trat in vseh grap
zavonjal pomladni je dah
in klic nov živiljenja
zasanjal v sprašeni,
smaragnadi omami...

Vse naokrog cveite, vse dehti.
v žilah polje mlada kri —
vendar megle se oči
v solzah neme žalosti —
ker duša zemlje v okovih ječi
in jutranja zarja za gorami bledi,
za gorami ...

Ves ta pomladni odsev
le mrtvaški ji spev
živiljenju, ki umira
v veliki rani ...
Ah, onkraj gor
ves šum je gozdon in voda
ena sama žgoča pesem gorjal ...

TRŽAŠKI BORI

Vsek večer
v kraški mir
med bori gre tih i šepet,
ki trpko nam spet
žalne zgodbe ponavljaja.

Ko sonce v mirak se poslavlja
in v slednjih pozdravih gori,
na morju je kri
in z njo oškropljena
je borov oblike zelena.

Skrivnostno v mraku zašumljalo,
na novo in grozi vztrepetajo,
kot kadar kri junaška
v zori se razlika
in napoila
ta je kraška.

Ko noč vse okoli objema,
in nemo zvezde brišo,
še hujce
žalost srce prevzema,
ko čuje,
kar bori šumijo, šumijo.

ZBOG RAZLOGA

koji su izvan naše moći izostalo je u listu obitelje aktuelnog materiala, pa molimo čitatele i suradnike da to uvaže. — (Ur.)

GAŠI LICILU U SPOMEN

Umro je na sam Uskrs, 1. aprila 1923. v Roču. Predlagajočo nam je umor, srečni i svetljek. Uzoran u radu, tih, strpljiv, ustrajan in pun samozavesti bilo je primirje dobrate i ljubave, rada in poštovanja Ročke škole. Izgubila je njegovom smrču vrijetnoga učitelja, naše nadaljnje učiteljsko društvo »Narodno proučevanje« svoga podpredsednika, crkva organizacija, poslanačna svoga računovodja, a njegova tužna obitelj svoga dragograha hranitelja i oca.

Pokojni Licil je bio neprirješljivi. Iz njegovih ustrij u njo se nislala čula gruba ni osroma rijek. Sto je on u svom životu i radu bio, pokazao je njegov sjajni pogreb, na kajt je pokrilo mnogošč naroda, dva desetstotinjak učiteljev in učiteljic. Darataje je na pogreb dovede svoju školsku dječju u učitelj talijanske škole Mossolini. Pogrebnu ceremoniju obavio je pet naših svećenika, a vjencanja su oštitali prernari Licilov grob učitelj, seljaci i drugi. Njegovi bistrši učenici nosili su ga na posljednji počinak načinom, s učiteljima na rukama. Nadgrobnog govora odzrao je pisac ovih redaka državni glas.

Pokojni Licil umro je u 45. godini. U školi je bio za zadnjega časa. Na veliku jo sršljaju dozad obuku, a nekoliko dana zatim zaklopio je svoje oči. Iz škole je ravno posao na smrtni postelju.

Gašo Licil rodi se u Sumbregu kod Labina godine 1878. Njegov učitelj Zidarić vidiči u njemu lijepo duševnu sposobnost i nagovorio je njegovo roditelje, da ga dudu u učiteljsku priravnitvijo i Kastav. Odavde je prešao na praparandiju v Kopar. Službava je pola godina v Dragatu, sam godina u Lopoglavi, a konačno petnaest godina u Roču. Kada se jedan dio učitelja na delu s Josipom Bašićem odijelio od »Narodno proučevanje« učenovšči svoje posljivo učiteljsko društvo i glasilo »Hrvatska Škola«, izvukli smo tada Gašo Licilu svojim predsednikom, koji je ujedno dvije godine uređivao državni list »Narodna pravda« (1911-1913).

Mi učitelji nismo mogli a da ne podignešmo spomenik na njegovom grobu v Roču. Na poziciji, koji je obavijen v »Narodnoj proučevnosti« odavša se svojim doprinosom za spomenik ne samo naši učitelji nego i naš svečenici i drugi. Na spomenik nije bilo dozvoljeno postaviti hrvatski natpis, ali smo končno ipak postigli barem to, da smo istakli samo ime i prezime, te datum rođenja i smrti. Tadane su oblasti tražila da se ime Gaša prevede na talijanski, ali sam je uvjezavao, da se to ime ne može prevesti.

Nadgrobnni spomenik podignut je 18. julija 1926. Na otvori dohlik je doslo našega naroda, napose iz okolice, a naravno i ljevice učitelja. Svetu misu služio je župnik vlt. Kurtilj, koji je kasnije blagoslavljen i nadgrobnim kamenom. Na grobu je odzrao govor pisac ovih zapamćenih i još dobitio.

Pišuće ove skromne retke potpisatelj bivše učitelje Gaša Licilu, da ne zaboravimo na svoga dobraga učitelja. A ne zaboravimo ga ni mi, njegovi drugovi!

VINKO SEPIĆ

RAZSTAVA SLIKARJA SLAVKA SPACALA

Trst, 4. aprila. — Letošnjo zimo je razstavljal prvič svoja dela v Trstu domaći slovenski slikar Slavko Spacial. V dvorani Jerko je razložil s svojim najbolj uspelnim del, lesorezov in monotipij. Razstava je vzbudila precepcijo pozornosti med Tržačani, saj to liko sklepamo iz tega, da je razstavljalec prodral tretjino svojih del, kar je gotovo ni pričakovano. Lanko leto je Slavko Spacial dovršil visoko čolo za umetničko dekoracijo v Monzini in tako postal »maestro d'arte«. Tržaški listi so primesili zelo dobre kritike o razstavi. Prva njegova razstava mi je gotovo dala novih pobud in umetnik se gotovo ne je ustavil pri doseganjih uspehov. Zelimo mu se obilo prižnjanja in uspehov!

»RAZMJESTAJ JUŽNOSLAVENSKIH DIJALEKATA NA POLUOTOKU ISTRIK«

Kako čitamo u »Obzoru« (v broju od 20. travnja), u prikazu dr. Ivana Šeha o čakavskom dijalektu otoka Brača, izdala je Srpska kraljevska akademija u Beogradu knjigu ravnatelja zagrebačke učiteljske škole, profesora Josipa Ribića, načega uglednoga zemljaka, pod naslovom: »Razmjestaj južnoslavenskih dijalekata na poluotoku Istri.« Profesor Ribić je poznati jezikoslovac, te slovi kao osobiti poznavač čakavskih dijalekata.

*
PREDAVANJE V LJUBLJANSKI »SOČI«
Društvo »Soča« Matica objavlja, da bo v soboto 27. t. m. ob pol 21. v dvorani gostilne pri »Levu« predaval gospod prof. O. Šest o »Gledalištu« - zrcalu človeštva. G. prof. Šest, ki je poznan in popularen po svojem delovanju kot režiser narodnega gledališča v Ljubljani, je pač po svojih velikih izkušnjah na odrških deskah najbolj poklican, da govori o tej stvari. Zakaj kdo se veselimo v trpimo z igralci, ki nastopajo v igrah? Ker gledamo v vsakem od njih svoje lastne slike, ker primerjamo doživljaje na održi z lastnimi, ker se odraža živiljenje naše duse v podobah na održi. Naše dobre in slabe strani vidimo v vprizorjene, naše strasti, naše hrepnenja in naše sanje. Predavanje g. prof. Šesta bo nadvise zanimivo in privlačno. Vabljeni so vši »Sočanije in njih prijatelji. Vstopnine ni-

